

Реферат на тему: "Життя і творчість Анатоля Франса"

Анатоль Франс

Реферат на тему:
"Життя і творчість Анатоля Франса"

В 70-80 роках поряд з творами Золя і Мопасана, французькі читачі познайомились з першими книгами Анатоля Франса (1844-1924). На початку творчого шляху Франс приєднався до поетів-«парнастів», розділяючи їх захоплення історією, їх підвищений інтерес до літературної форми. Однак незабаром письменнику судилося було зіграти особливу роль у розвитку французької літератури. Виступаючи як автор філософських романів, Анатоль Франс визначив місце багатьох сучасників в розумінні соціальних закономірностей життя сучасного суспільства. Вже на початку нашого століття письменник виступає як прибічник соціалістичних ідей, що тепло вітає першу російську революцію.

Анатоль Франс (справжнє прізвище — Тібо) народився в Парижі. Дитинство і юність письменника пройшли на побережжі Сени в книжковій крамниці батька. Франсуа Тібо залучав сина до участі в різноманітних бібліографічних видавництвах. Отримавши середню освіту Анатоль Франс з 1876 до 1890 працював у бібліотеці Сенату.

Через всю свою творчість Франс проніс пристрасну любов до книг та знань. Він створив цілу галерею образів бібліофілів, людей науки, знавців культури минулого, таких, як академік Сільвестер Бонар, професор Бержере, або дворянин Брото, що втратив під час буржуазної революції 1789 року свої володіння не розлучившись з томіком Лукреція.

Герой Анатолія Франса суттєво відрізняється від героїв Золя і Мопассана. Це людина, яка живе переважно інтелектуальним життям. Він більше роздумує, ніж діє, віддаючи перевагу споглядальним відношенням до життя.

Однак поступово і герой-гуманіст втягується в політичну боротьбу, виходить з робочого кабінета з нерозумінням оглядаючись навколо, виявляючи свою самотність у світі буржуазної користі і марнославства. Якщо академік Сільвестер Бонар лише не чітко уявляє собі істинні взаємовідносини людей в буржуазному суспільстві то Бержере виніс про сучасність цілком визначене твердження. Він став на сторону Золя, приєднавших до захисників Дрейфоса.

Демократизм творчості Анатолія Франса ярко проявився в оповіданні «Кренкебіль» (1901). Це сумна історія шестидесятилітнього парижського продавця зеленню, який став жертвою буржуазної «законності».

На протязі всього твору Кренкебіль промовляє лише декілька коротких реплік. Мова його наскільки бідна, що він не може осмислити своє становище.

Франс дав характеристику буржуазної юстиції, яка має класовий характер, повна

відсутність інтересу представників влади до об'єктивного розгляду фактів, якщо мова іде про звинувачення вуличного продавця поліцейським.

В своїй автобіографії (1904) Франс писав: "Я завжди любив бідних і поважав працю. З живим інтересом я спостерігаю за зусиллями, які намагається розпочати пролетаріат всіх країн для свого звільнення. Я знаю, що їх визволення буде справою самих пролетарів."

В книзі "На білому камені", що складається з двох філософських повістей, Франс спробував описати загальну картину переважання соціалістичних відносин у суспільстві майбутнього.Хоча далеко не всі припущення Франса були правильними, мудрими виявилися основні положення письменника він засуджував експлуататорський суспільний лад і запевняв, що вірити у перемогу соціалістичної революції, в кінцеву перемогу пролетаріата в його справедливій боротьбі.

Коли до революції Франції дійшла звістка про події першої російської революції 1905-1907 рр., Франс з натхненням підтримував боротьбу російського пролетаріата сміливо виступаючи на захист революції.

У квітні 1905 року Франс публікує "Заклик в захист Максима Горького", протистуючи проти суда над ув'язненим в Петропавловську фортецю письменником.

Особливі слова, сказані Франсом в 1906 році: "Російська революція — це всесвітня революція. — Вона показала всесвітньому пролетаріату його можливості і цілі. На берегах Неви, Вісли, Волги — ось де вирішується в цей момент доля нової Європи і майбутнє людства..."

Перша російська революція не тільки знайшла у Франса гарячого пропагандиста, але і в значній мірі сприяла формуванню його соціалістичних поглядів. Своєю політичною позицією Анатоль Франс в роки першої російської революції показав багатьом письменникам Європи приклад принциповості, демократизму. Першим із письменників своєї країни Анатоль Франс заявив, що захист принципів гуманізму неможливий без правильного розуміння пролетарського руху.

До кращих творів Франса відноситься його сатира "Острів пінгвінів" (1908). Це філософсько-алегоричний роман, в якому письменник досліджує основні етапи розвитку буржуазної цивілізації. Історія пінгвінів (в зображені Анатоля Франса вони стають уособленням людського нерозуміння) просліджується з епохи раннього християнства однак самим великим злом буржуазної цивілізації явилося встановлення принципу приватної власності.

Поступово в своїй книзі Франс підходить до характеристики нового часу. В частині "Тінко" він різко критикує Наполеона Бонапарта. В наступних розділах Франс висміює беспринципність республіканського устрою в Франції.

Окрема частина присвячена зображеню справи Дрейфуса. Тут він виступає під іменем Піро, Золя — під іменем Коломбана.

Повна глибина значення розділу "Подорож лікаря Обнюбіля", яка викриває імпералістичний характер зовнішньої політики такої держави, як США.

Книга закінчується роздумами Франса про майбутнє. Франс піддався розгубленості,

яку переживала прогресивна інтелігенція в роки політичної реакції . Він втратив віру в розумне майбутнє.

І все ж, як відмічав А. М. Горький, в своїй сатирі "Анатоль Франс не відстоює ні одної із основних ідей буржуазної держави, не показав, який суперечливий, лицемірний і нелюдський їх зміст".

До шедеврів Франса відноситься також його історичний роман "Боги жадають" (1912). Франс змалював в ньому типи епохи, зосередивши свою увагу на останніх місяцях якобінської диктатури.

Повна глибокого історизму фігура такого героя роману, як Аварист Гамлен. Молодий художник, учень Давида, він пише свої картини на античні теми, розкриваючи героїку сучасності через образи, пов'язані з мофологічними представниками величного минулого. Франс показує, що класицизм революційного художника не є лише наслідуванням. В Франції часів революції бурлять не менші пристрасті, ніж в епоху античності. Міфологічний образ наближується Франсом до соціальної драми сучасності. Франс свідомо загострює увагу читачів на драмі подій епохи революції. Його тривожить думка про жорстокість класової боротьби в суспільстві. В період створення роману багато соціальних конфліктів здавались йому невирішальними.

До кінця піznати історичну і філософську істину епохи не дано ні одному з геройів Франса. Переживаючи в період роману гостру ідейну кризу, розгублений перед обличчям протиріч епохи імперіалізму, розчарований французьким соціалістичним рухом, який перед війною зайшов в глухий кут. Франс висловив думку про відносно неповне історичне пізнання. Герої Франса — люди "загублені" в протиріччях своєї епохи, жертви соціальної стихії. Виступаючи з протилежних ідейних позицій, вони все ж не здібні вплинути на розвиток подій, пізнань їх історичний зміст. Смерть геройів безглузда, сам же історичний процес в відображенні Франса хаотичний.

Лише під впливом першої світової війни і соціалістичної революції в Росії Анатоль Франс прийшов до революційних висновків про перспективи розвитку суспільного життя. Він вітав завоювання влади більшовиками в нашій країні, підтримував боротьбу молодої комуністичної партії Франції. Ще раз висловився Франс про можливість і необхідність встановлення миру на землі. Найбільш важливими думками Франса являються в його "Звертані до виборців" (1919) і в привітанні революційної Росії ("Росія — країна де здійснюється неможливе", 1921).

"Зараз після війни ... — писав А. Франс в жовтні 1919р., — я, більше, ніж коли-небудь, вірю, що тільки соціалізм може гарантувати людству стійку систему управління і мир... більше, ніж буть-коли, вірю я в історичну місію світового пролетаріату і вітаю майбутню перемогу соціалізму".